

Мр Никола Јовановић¹

Шта *нисмо* научили из искуства Републике Ирске у привлачењу и оптимизацији страних директних инвестиција?

Како покренути српску привреду?

УДК 339.727.22(417)
338.1(417)

Увод

У стручној јавности, експертском делу српске администрације и у понеким политичким круговима се већ неколико година говори о значајном приливу директних страних инвестиција -у квантитативном и квалитативном смислу- као јединој шанси Србије да направи кључан искорак на економском и технолошком плану, у циљу трансформације у модерну и динамичну европску привреду и да евентуално постане “балкански економски тигар”.

Реалност је нешто суровија: по друштвеном бруто производу, учешћу пољопривреде у њему, приливу директних страних инвестиција изван приватизационог процеса и броју регистрованих патената Србија је на самом зачељу европске лествице, са малим изгледима, по тренутној стопи економског раста и привредне реоријентације, да у скорој будућности преокрене ситуацију у своју корист и пријатно изненади своје грађане и суседне државе темпом економског раста и порастом животног стандарда. Није зато чудо што политичка елита не жели да храбро дијагностикује ситуацију, већ често симулира постојање

¹ Члан Правног форума и докторант на Универзитету Париз X

чаробног економског штапића, који само што није дотакнуо нашу земљу. У овом контексту се најчешће призива случај Републике Ирске, која је 80-тих година прошлог века од сиромашне европске провинције постала најдинамичнија привреда у Европској унији коју данас британски часопис “Економист” на лествици земаља по квалитету живота и животном стандарду ставља на место број један у свету. Оно што је најтужније у целој причи је чињеница да се заиста из ирског, али и других упоредних искустава може доста научити и применити, али је уместо политичког маркетинга, демагогије и површних сазнања неопходно њихово озбиљно студирање, научни приступ и често експериментисање које неће увек донети праве резултате, али ће помоћи да се економске и правне конструкције што боље примене на наше локалне прилике. Примарна сврха овога чланка је да се на темељан и “дубински” начин анализира ирска економска и социјална политика која је резултирала вишегодишњим најбржим одрживим економским растом у свету и затим укаже на пропусте у српској транзицији који су узрок релативно спорог напретка и реалног разочарења грађана степеном оствареног бољитка.

АНАЛИЗА ИРСКОГ ЕКОНОМСКОГ ЧУДА

Хронологија догађаја

Ирска је, након добијања независности 1921. године, почела своју економску причу као веома протекционистичка земља, у којој су се дискусије и полемике водиле углавном око тема везаних за религију и политику у теоријском смислу. Председник Ирске, у периоду пре Другог светског рата, Еамон Де Валера, је чак у својим наступима манифестовао изванредан презир према економији и стицању материјалних богатстава.

Хролоношки прва прекретница је наступила 1957. године кад је укинут чувени *The Control of Manufactures Act of* из 1932. године, који је забрањивао већинско учешће страног капитала у ирским

